



Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

13. april 2010

Til
Justitsminister Lars Barfoed og Beskæftigelsesminister Inger Støjberg
Christiansborg
DK-1240 København K

Kopi til: Retsudvalget, Socialudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget og Indenrigs- og Sundhedsministeren

Kære Lars Barfoed og Inger Støjberg

I Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre har vi med interesse læst svaret på spørgsmål 191/192 i Arbejdsmarkedsudvalget, som blev stillet af MF Anne Marie Geisler Andersen 18. januar 2010. I spørgsmålet bedes ministeren redegøre for reglerne om lønnet forældreorlov, herunder faderens retsstilling, i situationer, hvor et forældrepar har fælles forældremyndighed, og faderen som offentlig ansat har ret til 6 ugers lønnet forældreorlov i henhold 6+6+6-modellen, men hvor moderen ikke vil afgive dele af sin orlov til faderen", jf. AMU, Alm. del spgm. 191/192.

Spørgsmålet er interessant for en meget bred gruppe af mennesker langt ud over vores medlemskreds, for hvis fædre ingen reel ret har i lovgivningen til forældreorlov, så undermineres både den 2 år gamle aftale i de offentlige overenskomster OK08 om øremærket fædre barsel og grundlaget for at nå mål nr. 2 i Ligestillingsministerens 15 indsatsområder for 2009, som sætter fokus på, at "Flere fædre tager barselsorlov". Det er noget af et politisk paradoks her i år 2010.

Det var derfor med interesse, at vi læste de to svar, som Geisler Andersen fik på sine spørgsmål. Første og fremmest undrer vi os over, at barselsaftalen på det kommunale område, som tidligere Frederiksberg borgmester Mads Lebech og daværende formand for KL's Løn- og Personaleudvalg forhandlede hjem med KTO i slutningen af januar 2008, ikke er omtalt i ministerens svar.

Svarene viser med al tydelighed, mener vi, at lovgivningen trænger til en tværgående og koordineret revision med fokus på barnets perspektiv, som vi også tidligere har påpeget og gjort opmærksom på, jf. vores tidligere henvendelser. Vi undrer os over, at barselsbekendtgørelsen som citeres i svar på spørgsmål nr. 191 ikke er blevet revideret i forbindelse med Forældreansvarslovens implementering i oktober 2007 og ikke mindst efter overenskomstforhandlingerne fra 2008, hvor 6+6+6-modellen med øremærket fædre barsel opstod i den offentlige sektor. Arbejdsmarkeds parter må undre sig, og især arbejdsgivere må undre sig over, at de tilsyneladende indbetaler til en barselsudligningsordning, som ikke kan anvende ved uenighed om barsel.

Hvordan forestiller Justitsministeren og Beskæftigelsesministeren sig, at barsel og eller forældreorlov skal kunne afvikles inden for eller i umiddelbart forlængelse af barnets første 14 uger ved uenighed? Og hvordan forestiller beskæftigelsesministeren sig, at faderen ved uenighed om fordelingen af orloven kan gøre brug af mulighederne i "den fleksible barselsorlov", når barselsdagpengene skal være udnyttet inden for de første 14 uger efter barnets fødsel eller i umiddelbart forlængelse heraf i forbindelse med en forlænget orlov? Statsforvaltningen og Familiestyrelsen er jo yderst tilbageholdende med at fastsætte samvær med børn i alderen 4-5 måneder og oplyser direkte, "... det er uden indflydelse på denne stillingtagen [til afgørelser om samvær], at den vil kunne betyde, at samværsforælderen er afskåret fra at afholde barselsorlov m.v.", jf. Familiestyrelsens svar på vegne af Justitsministeren fra den 6. jan. 2010 til Foreningen far.

Virkeligheden er i dag, at bopælsforælderen (som regel mor) via barselslovgivningen får adgang til at bruge alle barselsdagpengene, hvorved samværsforælderen (som regel far) og dennes arbejdsgiver ikke på et senere tidspunkt kan modtage dagpengerefusion. Personalestyrelsen skriver i svar nr. 192, at retten til løn under barsel er betinget af, at arbejdsgiveren modtager dag-



Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

pengerefusion. Lønretten forudsætter for såvel en far som en mor, at den pågældende under orloven er dagpengeberettiget efter barselslovgivningens regler. I citatet fra Barselsbekendtgørelsens §8 oplyses det endvidere, at hvis forældrene er uenige om fordelingen af de 32 ugers forældreorlov med ret til barseldagpenge, ydes barseldagpenge først til: 1) Indehaveren af forældremyndigheden, når denne tilkommer den ene af forældrene, og 2) Den af forældrene, som barnet opholder sig mest hos, hvis forældrene har fællesforældremyndighed og ikke lever sammen.

Da et lille barn under 14 uger alt andet lige vil tilbringe mest tid sammen med moderen, mister faderen således retten til barseldagpenge, hvis moderen ikke ønsker at afgive uger til faderen. En klog far vil derfor afstå fra at afholde barsel, såfremt moderen ønsker den fulde barsel. Det gælder også opgivelse af barsel, som ellers var øremærket faderen.

Insisterer den gifte eller ugifte far i det faste parforhold på sin ret til barsel hjemme ved køkkenbordet, kan moderen blot true med at opløse forholdet, hvis hun ikke får den fulde barsel. Hvis moderen i yderste konsekvens vælger at opløse forholdet træder § 8 stk. 2 nemlig fuldt ud i kraft, da såvel Statsforvaltningen som Familiestyrelsen i langt de fleste tilfælde vil gøre moderen til bopælsforældre til et barn under 4-5 måneder, hvorved faderen ved uenighed om barnets samvær alt andet lige vil komme til at se barnet mindre, end hvis han undlader at afholde barsel.

Familiestyrelsens "Vejledning om samvær" (VEJ nr 9860 af 06/09/2007 Gældende) kan bruges som pejlemærke på, hvad den gifte eller ugifte far i det faste parforhold kan vente, hvis moderen gør alvor af at opløse forholdet. I vejledningen i afsnit "5.2.4. Samvær med mindre børn", eksempel 1, fremhæves faderen som "arbejdsløs", så denne har mulighed for at være sammen med barnet i dagtimerne. Familiestyrelsen skriver i sin vejledning, at faderen kan forvente samvær med barnet, der er under 4-5 måneder, i et omfang af 3 gange 2-3 timer om ugen.

Så til trods for at den fælles barsel som udgangspunkt er kønsneutral, falder det økonomiske grundlag efter lovens § 21 for at holde barsel væk, hvis den ene part (som barnet opholder sig mest hos) tager al den fælles barseldagpenge berettigede barsel, hvilket praksis viser sker i dag.

Den manglende revision af lovgivningen rammer således både gifte og ugifte fædre i faste parforhold og samværsforældre til små børn, så de ved uenighed med den som barnet opholder sig mest hos tvinges til at afgive muligheden for at afholde barsel og forældreorlov. Herved tilsidesættes barnets perspektiv i utidssvarende lovgivning og helt igennem unødigt bureaukrati.

Vi betragter ovenstående som tværministerielle problemer, som det er nødvendigt, at flere ministerier samarbejder om at få løst. Vi sender jer vedlagt som bilag 1, fem eksempler på, hvordan foreningen umiddelbart forestiller sig en barselsperiode for et debarn kan indrettes inden for rammerne af den "Fleksible barselsorlov". Det er den slags eksempler, som vi gerne vil have Beskæftigelsesministeren til at lægge ud på sin hjemmeside i samarbejde med Justitsministeren.

Med venlig hilsen

Claes Ludvigsen
Formand i Foreningen Far til støtte for børn og forældre

cl@foreningenfar.dk